

Силабус навчальної дисципліни

«Теорія фінансово-господарського контролю»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність «Облік та оподаткування»

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційний залік

Форма проведення занять – лекції, семінари

Назва курсу	Теорія фінансово-господарського контролю
Викладач (-і)	Лісовий Андрій Васильович,, д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту та економічного аналізу
Контактний тел.	097 2488858
E-mail:	Lisoviy_a_v@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=942
Консультації	<i>Очні консультації 2 год. щовівторка з 12-00-14-00, ауд. 259 або консультації в системі Moodle щовівторка з 12-00-14-00</i>

Коротка анотація до курсу. Одним із головних завдань економічної науки в умовах ринкової економіки є комплексне оволодіння системою господарського управління важливою функцією якого є фінансово-господарський контроль. Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» є: формування у майбутніх фахівців ґрунтовних теоретичних знань про сутність, зміст, принципи і функції фінансово-господарського контролю та опанування практичними навиками щодо дослідження фінансово-господарських процесів і операцій підприємств і організацій з позиції законності, достовірності, доцільності, обґрунтованості показників, викриття внутрішніх резервів, забезпечення збереження матеріальних і фінансових ресурсів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» є:

- визначити теоретичні засади побудови фінансово-господарського контролю як єдиної системи контролю на різних рівнях управління;
- надати правильне розуміння основних аспектів організації і методики здійснення фінансово-господарського контролю;
- сприяти оволодінню системних знань про основні форми організації та здійснення фінансово-господарського контролю в сучасних умовах в Україні;
- дослідити правове підґрунтя функціонування фінансового-господарського контролю та вивчити основні функції органів, що його здійснюють в Україні;
- сформувати практичні вміння та навички здійснення фінансово-господарського контролю;
- визначити основні напрями застосування набутих теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань щодо здійснення фінансово-господарського контролю на підприємствах, в установах та організаціях різних галузей економіки тощо.

Тому, актуальною є підготовка спеціалістів, які б володіли спеціальними знаннями в сфері фінансово-господарського контролю. З цією метою для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня по спеціальності «Облік та оподаткування» передбачено викладання навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю».

1. Формат курсу: змішаний.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.
6. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
7. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.
8. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

3. Результати навчання:

1. Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань із нормативно-законодавчого регулювання, теоретичних та методичних основ фінансово-господарського контролю, організації аудиту фінансової звітності, організації та видів аудиторських послуг, особливостей проведення внутрішнього аудиту фінансово-господарської діяльності, аудиту облікової політики суб'єкта господарювання.
2. Знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
3. Розуміння сутності об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та їх ролі і місця в господарській діяльності.
4. Володіння методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
5. Володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
6. Вміння працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
7. Виконання професійних функцій з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміння планувати та управляти часом.

4. Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінари	20
самостійна робота	44

Технічне й програмне забезпечення/обладнання – відсутні специфічні вимоги які здобувач вищої освіти повинен врахувати.

5. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідні до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків коли такі завдання передбачають групову роботу;

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– дотримання взаємоповаги поваги, культури поведінки й спілкування у відносинах членів академічної спільноти для забезпечення сприятливого морально-психологічного клімату, утвердження морально-етичних принципів і стандартів, цивілізованих підходів і норм світосприйняття, академічних чеснот, розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі;

– недопущення проявів академічної нечесності, які проявляються у проханні про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклеп на інших студентів та науково-педагогічних працівників, використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації та уникнення фальсифікування або фабрикування наукових результатів з їх наступним використанням у роботі (кваліфікаційній, звіті).

6. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки
10	Тема 1. Сутність і функції фінансово-господарського контролю 1. Поняття контролю та його сутність. 2. Основні історичні віхи розвитку контролю. 3. Основні віхи розвитку контрольно-ревізійних органів. 4. Економічний контроль: завдання та складові. 5. Об'єкт та предмет фінансового контролю. 6. Господарський контроль: об'єкт та предмет. 7. Об'єкт та предмет фінансово-господарського контролю. 8. Функції фінансово-господарського контролю.	Лекція, самостійна робота	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти розумітимуть поняття контролю та його сутність, зміст фінансово-господарського контролю як важливої складової єдиної системи економічного контролю; мету, завдання, функції, предмет, об'єкти та суб'єкти фінансово-господарського контролю, його значення в процесі управління.	4 б.
10	Тема 2. Система фінансово-господарського контролю та її основні елементи 1. Суть системи фінансово-господарського контролю в Україні.	Лекція, практична робота, самостійна робота	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти розумітимуть поняття системи фінансово-господарського контролю,	4 б

	<p>2. Нормативно-правове регулювання фінансово-господарського контролю в Україні.</p> <p>3. Основні фактори організації та проведення фінансово-господарського контролю.</p> <p>4. Основні принципи фінансово-господарського контролю.</p> <p>5. Контрольний процес та його стадії.</p> <p>6. Організація і проведення фінансово-господарського контролю в комп'ютерному середовищі.</p> <p>7. Ефективність фінансово-господарського контролю та шляхи його удосконалення.</p>		<p>складові цієї системи, взаємовідносини між елементами системи контролю, контрольний процес та його стадії, принципи організації та здійснення фінансово-господарського контролю.</p>	
10	<p>Тема 3. Види та форми фінансово-господарського контролю”</p> <p>1. Види фінансово-господарського контролю</p> <p>2. Суб'єкти контролю в Україні та їх функції.</p> <p>3. Форми економічного контролю.</p> <p>4. Спеціалізовані разові форми здійснення контролю.</p>	<p>Лекція, практична робота, самостійна робота</p>	<p>В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти розглянуть класифікаційні ознаки видів фінансово-господарського контролю, основні та спеціалізовані разові форми здійснення контролю різними суб'єктами фінансово-господарського контролю.</p>	4 б
10	<p>Тема 4. Метод і методичні прийоми фінансово-господарського контролю”</p> <p>1. Метод фінансово-господарського контролю.</p> <p>2. Загальнонаукові методи.</p> <p>3. Способи і прийоми натурального (візуального) контролю.</p> <p>4. Способи і прийоми документального контролю.</p> <p>5. Інвентаризація та її види.</p>	<p>Лекція, самостійна робота</p>	<p>В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти ознайомляться з поняттям методу контролю, загальнонауковими методичними прийомами і способами фінансово-господарського контролю, специфічними прийомами документального та фактичного контролю, організацією і порядком проведення інвентаризацій.</p>	4 б
10	<p>Тема 5. Незалежний контроль, його характеристика та функції</p> <p>1. Виникнення та розвиток аудиту у системі фінансово-господарського контролю.</p> <p>2. Зміст і функції аудиторського контролю.</p> <p>3. Класифікація організаційних форм аудиторського контролю.</p> <p>4. Організація аудиторської діяльності в Україні.</p>	<p>Лекція, практична робота, самостійна робота</p>	<p>В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння місця та ролі аудиту в системі фінансово-господарського контролю, ознайомляться з організацією аудиторської діяльності в Україні та її регулюванням, розглянуть умови сертифікації аудиторів України, їх систему прав та обов'язків.</p>	4 б
10	<p>Тема 6. Система внутрішньогосподарського контролю в Україні”</p> <p>1. Мета та основні завдання внутрішнього аудиту.</p> <p>2. Особливості організації внутрішнього аудиту.</p> <p>3. Особливості проведення внутрішнього аудиту.</p> <p>4. Узагальнення результатів внутрішнього аудиту.</p> <p>5. Внутрішньогосподарський контроль.</p>	<p>Лекція, самостійна робота та індивідуальна робота</p>	<p>В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння з внутрішньогосподарського контролю, його завдань та функцій, уточнюють відповідальність за організацію та проведення внутрішнього фінансово-господарського контролю, розглянуть особливості функціонування служби внутрішнього аудиту.</p>	4 б

10	<p>Тема 7. Організація, планування та здійснення контролю в системі Державної аудиторської служби України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система органів державної аудиторської служби України. 2. Головні завдання Держаудитслужби України. 3. Основні функції органів Держаудитслужби. 4. Повноваження органів Держаудитслужби. 5. Проведення ревізій органами Держаудитслужби. 	Лекція, практична робота, самостійна	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння завдання та мету інспектування як однієї з основних форм фінансово-господарського контролю, права, обов'язки та відповідальність ревізора, порядок проведення інспектування органами Державної аудиторської служби України, складання плану і програми проведення інспектування, основні вимоги до акту ревізії та порядок його складання, заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків, контроль за виконанням прийнятих рішень за матеріалами інспектування.	4 б
10	<p>Тема 8. Організація, планування та здійснення контролю в системі Державної податкової служби України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система органів контролю державної податкової політики. 2. Порядок проведення податкових перевірок органами Державної податкової служби України. 3. Порядок застосування фінансових санкцій та стягнення податкової заборгованості. 4. Оскарження рішень ДПС України. 	Лекція, практична робота, самостійна	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння податкового аудиту як форми фінансово-господарського контролю, права, обов'язки та відповідальність ревізора-інспектора, порядок проведення податкових перевірок органами Державної податкової служби України, складання плану і програми проведення податкової перевірки, основні вимоги до акту перевірки та порядок його складання, заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків, контроль за виконанням прийнятих рішень за матеріалами податкової перевірки.	4 б
10	<p>Тема 9. Особливості здійснення фінансово-господарського контролю в галузях економіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансово-господарський контроль діяльності промислових виробничих підприємств 2. Сфера послуг як об'єкт фінансово-господарського контролю 3. Контроль на сільськогосподарських, будівельних та транспортних підприємствах 	Лекція, практична робота, самостійна	В результаті вивчення даної теми здобувачі вищої освіти отримують розуміння ревізії, аудиту та податкового контролю діяльності промислових виробничих підприємств; житлово-комунальних послуг; туристичних послуг; стоматологічних послуг; торгової діяльності як об'єкту аудиту; аудиту підприємств громадського харчування; сільськогосподарських підприємств як об'єкту контролю; контролю діяльності будівельних підприємств; контролю діяльності транспортних підприємств.	4 б

7. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Семинари: 27% загальної кількості балів;

Модульний контроль: 14% загальної кількості балів;

Завдання самостійної/ індивідуальної роботи: 9% загальної кількості балів;

Залік: 50% загальної кількості балів.

8. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно	екзамен відмінно
80-89	B	дуже добре	Добре
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	задовільно
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	

9. Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання екзамену відбувається із дозволу керівництва ННІ економічної безпеки та митної справи за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру/залік - 50/50
Вимоги до письмової роботи	Результати письмових робіт, які передбачено програмою навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю», оформляються у вигляді рефератів, тез, презентацій. Робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений. У разі використання цитування необхідно посилання на автора. Оцінюється якість та оригінальність наведених аргументів, зроблених висновків, наданих пропозицій, своєчасність виконання. Письмова робота може бути максимально оцінено у 3 бали.
Практичні заняття	Для виконання практичної роботи здобувач вищої освіти повинен бути підготовленим за темою практичного заняття, мати тези питань, які опрацьовувалися самостійно, використовувати Методичні рекомендації для виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю». Викладачем оцінюються самостійно та правильно виконані здобувачем навчальні ситуації за максимальною оцінкою 4 бали. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті він виконує практичну роботу самостійно, але оцінюється така робота за нижчою оцінкою (-1 бал). Виконання практичних робіт є обов'язковим видом навчальних робіт для кожного здобувача вищої освіти.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий модульний контроль проводиться за модулями, вказаними в Робочій програмі навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю». За першим модульним контролем здобувач отримує максимальну оцінку 6 балів, а за другим – 6 балів, якщо надає повні відповіді, показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, знання відповідної літератури та законодавства, здатний висловити

	<p>власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки, правильно виконує навчальні завдання, допускаючи не більше 1-2 арифметичних помилок або описок.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену, який максимально оцінюється у 50 балів. При складанні письмового екзамену здобувач повинен показати засвоєння основ навчальної дисципліни, вміння розмірковувати, аналізувати, доводити, застосовувати теоретичні знання для вирішення навчальних ситуацій, бачити за кожною навчальною ситуацією реальні явища і процеси, які підлягають експертному дослідженню.</p>
--	---

10. Рекомендована

література Основна:

1. Гончарук С. М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : [навчальний посібник] С. М. Гончарук, Д. В. Долбнєва, С. В. Приймак, Є. М. Романів. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. – 298 с.
2. Дікань Л. В. Державний фінансовий контроль: навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с.
3. Замула І. В. Внутрішній контроль : навч. посіб. / І. В. Замула, М. М. Танасієва. – Чернівці : Технодрук, 2021. – 336 с.
4. Навчально-методичні рекомендації до вивчення теоретичної частини курсу “Державний фінансовий контроль” / Укладач : Головченко Н. Ю. – Кропивницький : ЦНТУ, 2022. – 80 с.
5. Шендригоренко М. Т. Внутрішній господарський контроль [Текст] : навч. посібник / М. Т. Шендригоренко, Л. Я. Шевченко, В. А. Янковський. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. – 108 с.

Допоміжна:

6. Аналітично-контрольні аспекти регулювання фінансово-господарської діяльності суб’єктів економіки : монографія / за заг. ред. А. В. Лісового та Е. В. Кондукової; Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2017. – 346 с.
7. Державний фінансовий аудит: проблеми теорії і практики : монографія ; за заг. ред. О. А. Шевчука та А. В. Лісового ; Ун-т ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 390 с.
8. Основи фінансово-господарського контролю. Укладачі : О. С. Сакун, Т. Л. Шестаковська. – Чернігів : ЧНТУ, 2019. – 69 с.
9. Шевчук О. А. Система державного фінансового контролю: формування та розвиток в Україні [Текст] : монографія / О. А. Шевчук ; Держ. фіскал. служба України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2016. – 377 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

10. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : закон України від 16.10.2012 № 5463-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
12. Про Рахункову палату : закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>